

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **A. S.**,
na posiedzeniu w Izbie Karnej, w dniu 20 września 2024 r.,
w przedmiocie właściwości sądu do rozpoznania zażalenia
na zarządzenie upoważnionego sędziego Sądu Apelacyjnego w Katowicach
z dnia 24 lipca 2024 r., II AKo 109/24,
o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania
zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Sosnowcu
z dnia 10 maja 2021 r., III W 286/20,
utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach
z dnia 29 grudnia 2021 r., VI Ka 385/21,
na podstawie art. 35 § 1 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł

**stwierdzić swoją niewłaściwość i przekazać sprawę do
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Katowicach.**

UZASADNIENIE

A. S. złożył osobisty wniosek o wznowienie postępowania w sprawie o wykroczenie z art. 66 k.w., zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Sosnowcu z dnia 10 maja 2021 r., III W 286/20, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 29 grudnia 2021 r., VI Ka 385/21. w

ramach którego został uznany za winnego zarzucanego mu wykroczenia i wymierzono mu za nie karę 1000 zł grzywny.

A. S. został wezwany do uzupełnienia braków formalnych wniosku poprzez uiszczenie opłaty od wniosku oraz sporządzenie i podpisanie wniosku przez adwokata lub radcę prawnego, pod rygorem uznania wniosku za bezskuteczny (k. 14).

Ukarany złożył wnioski: o ustanowienie obrońcy z urzędu (k. 24) i o zwolnienie od opłaty (k. 23). W następstwie tych wniosków został wezwany do podania i udokumentowania jaka jest jego sytuacja rodzinna i majątkowa, pod rygorem nieuwzględnienia wniosków (k. 26). W odpowiedzi na to zarządzenie A. S. wniósł na nie zażalenie, wskazując, że w toku postępowania korzystał z pomocy obrońcy z urzędu podkreślając, że powinien on dalej działać w jego imieniu (k. 28). Stosownym zarządzeniem odmówiono przyjęcia zażalenia (k. 33), które zostało zaskarżone (k. 34) i po przeprowadzeniu kontroli instancyjnej – utrzymane w mocy (k. 44). W konsekwencji zarządzeniem upoważnionego sędziego odmówiono wyznaczenia A. S. obrońcy z urzędu (k. 46). A. S. wniósł zażalenie na to zarządzenie (k. 55), które zostało utrzymane w mocy (k. 61).

Po przeprowadzeniu postępowania, którego tok został opisany powyżej, upoważniony sędzia Sądu Apelacyjnego w Katowicach zarządzeniem z dnia 24 lipca 2024 r., II AKo 109/24, odmówił przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, albowiem wnioskodawca nie uzupełnił w terminie 7 dni braku formalnego wniosku poprzez jego sporządzenie i podpisanie przez obrońcę będącego adwokatem lub radcą prawnym, do czego został wezwany, a także uprawomocniło się zarządzenie odmawiające wyznaczenia wnioskodawcy obrońcy z urzędu.

Zażalenie na to zarządzenie wniósł A.S. , zaskarżając je w całości. Zarządzeniem Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 2 sierpnia 2024 r., II AKa 109/24, zarządzono przyjęcie zażalenia i przekazanie wraz z aktami sprawy do Sądu Najwyższego (k. 75).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.k. sąd bada z urzędu swoją właściwość, a w razie stwierdzenia niewłaściwości przekazuje sprawę właściwemu sądowi lub innemu organowi. Po przeprowadzaniu stosownej analizy Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że nie jest właściwy do rozpoznania ww. zażalenia.

Jak słusznie wskazuje się w orzecznictwie, Sąd Najwyższy nie jest właściwy do rozpoznania zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania, zakończonego prawomocnym wyrokiem sądu okręgowego, wydane przez prezesa (przewodniczącego wydziału/upoważnionego sędziego) sądu apelacyjnego w trybie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. Właściwy do rozpoznania takiego zażalenia jest sąd apelacyjny (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 16 listopada 2021 r., III KZ 46/21; z dnia 24 listopada 2021 r., V KZ 51/21; z dnia 22 grudnia 2021 r., II KZ 53/21; z dnia 1 marca 2022 r., III KZ 1/22; z dnia 10 lutego 2022 r., V KZ 1/22; dnia 9 marca 2023 r., III KZ 5/23; z dnia 11 września 2023 r., V KZ 36/23).

Trafne są wszystkie argumenty podnoszone w ww. orzeczeniach. Skoro sąd apelacyjny jest właściwy do rozpoznania zażalenia na postanowienie tego sądu o odmowie przyjęcia wniosku skazanego o wznowienie postępowania z powodu jego oczywistej bezzasadności (art. 545 § 3 k.p.k.), to tym bardziej w zakresie jego kognicji winno mieścić się rozpoznanie zażalenia na zarządzenie prezesa (przewodniczącego wydziału/upoważnionego sędziego) sądu apelacyjnego, wydane w trybie art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 545 § 1 k.p.k. Takiej wykładni nie sprzeciwia się wynikający z art. 545 § 1 k.p.k. nakaz odpowiedniego stosowania w postępowaniu wznowieniowym przepisu art. 530 § 2 k.p.k. W tym przepisie Sąd Najwyższy jest wymieniony jako sąd kasacyjny, do którego wyłącznej właściwości należy m.in. kwestia ostatecznego rozstrzygnięcia o dopuszczalności kasacji. Zasadność przyjęcia przez prawodawcę takiego rozwiązania nie może przy tym wywoływać wątpliwości. Oczywiście jest bowiem, że nie można byłoby zaakceptować sytuacji, w której to sąd odwoławczy, od którego orzeczenia przysługuje ww. środek zaskarżenia, mógłby własną decyzją ostatecznie „blokować” możliwość przedstawienia tego środka do rozpoznania Sądowi Najwyższemu. Taka argumentacja nie ma jednak zastosowania do postępowania w przedmiocie wznowienia, w którym sądem właściwym może być zarówno sąd

okręgowy, jak i sąd apelacyjny oraz Sąd Najwyższy (art. 544 § 1 i 2 k.p.k.), a wniosek o wznowienie postępowania składa się nie do sądu, którego orzeczenia wniosek dotyczy, ale do sądu wyższego rzędu (z wyjątkiem sytuacji, gdy wniosek o wznowienie postępowania dotyczy postępowania zakończonego orzeczeniem Sądu Najwyższego). Oznacza to, że w postępowaniu wznowieniowym, z uwagi na jego specyfikę, obawa wspomnianego wyżej „blokowania” nie zachodzi. Tym samym nie istnieją, analogiczne jak w postępowaniu kasacyjnym, racje, by ostateczną decyzję w przedmiocie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem sądu okręgowego zastrzegać do kompetencji Sądu Najwyższego.

Powyższe ma pełne zastosowanie do wznowienia postępowania w sprawach wykroczeniowych, w których – na podstawie art. 113 § 1 k.p.s.w. – stosuje się odpowiednio przepisy art. 540-542 k.p.k., art. 544 § 2 i 3 k.p.k. oraz art. 545-548 k.p.k. Dodatkowo tę argumentację wzmacnia fakt, że, zgodnie z art. 113 § 3 k.p.s.w., o wznowieniu postępowania w sprawie wykroczeniowej orzeka sąd okręgowy, a w sprawie zakończonej orzeczeniem tego sądu – sąd apelacyjny. Zgodnie z tym przepisem w postępowaniu wznowieniowym w sprawie o wykroczenie należące do właściwości sądów powszechnych nie jest w ogóle przewidziana właściwość Sądu Najwyższego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.

[JJ.]

[ał]